

ESBJERG BYHISTORISKE ARKIV

UDSTILLINGER

Tonny Sørensens Esbjerg-billeder - Indtil juli

En af de store billedsamlinger i Esbjerg Byhistoriske Arkiv er skabt af pressefotograf Tonny Sørensen, som var aktiv pressefotograf i mange år, først for Vestjysk Aktuelt og senere for Esbjerg Ugeavis. Igennem sin lange karriere fotograferede han stort og småt, men kun et fåtal af de mange billeder er blevet offentliggjort. I udstillingen gives der et tilbageblik på den omfattende produktion med året 1985 som omdrejningspunkt. Der finder løbende en udklipping af fotografierne sted, så udstillingen er aldrig den samme. Der er gratis adgang.

Fra alle jer til os 2013

Traditionen tro åbner Esbjerg Byhistoriske Arkiv den årlige udstilling med udpluk fra årets indleveringer i forbindelse med den såkaldte »nytårskur«, der i 2013 finder sted mandag, den 30. december kl. 14.00. Der er gratis adgang.

FORMIDDAGSAKTIVITETER

På opdagelse i din kommune Esbjerg

Tirsdag kl. 9.00 - ca. 12.00 den 25. februar, den 4., 11., 28. og 25. marts samt den 1. og den 8. april.
Mødested: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torvegade 47, 6700 Esbjerg

Forårets besøgssteder er: Bramidan, Rybners, Bieringhus Efterskole, Esbjerg Havn (busrundtur), I. C. Møllers Park, FOFs Hus (Koningsgade 70) og Ambergers Hus (Ting- og Arresthuset). Detaljeret program for de enkelte aktiviteter fås i Esbjerg Byhistoriske Arkiv fra midten af december 2013.

Pris: 500 kr. pr. person. Billetter kan købes fra tirsdag, den 4. februar. Hver deltager kan maks. købe fire billetter.

Mit Esbjerg

Torsdag kl. 9.30-ca. 11.30 den 20. og 27. februar, den 6. 13., 20. og 27. marts
Sted: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torvegade 47, 6700 Esbjerg

Fortællerne i forårssonen er: Sognepræst Niels Jørgen Kobbersmed, fhv. fiskeskipper Hugo Nielsen, gymnastikinstruktør m.m. Annie Høst, lærer og byrådsmedlem Anders Kronborg samt fhv. skoleinspektør og senere kommunaldirektør Keld Wagner Jensen. Detaljeret program for de enkelte aktiviteter fås i Esbjerg Byhistoriske Arkiv fra midten af december 2013.

Pris: 450 kr. pr. person. Billetter kan købes fra tirsdag, den 4. februar. Hver deltager kan maks. købe fire billetter.

KURSER

Gotisk skrift og administrationshistorie (begyndere og let øvede)

Mandage kl. 16.30-18.00 på følgende datoer: Den 3., 17. og 24. februar (dvs. minus uge 7 (skolernes vinterferie)), den 3., 10., 17. og 24. marts
Sted: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torvegade 47, 6701 Esbjerg
Ved arkivchef, cand.mag. Jørgen Diekmann Rasmussen

Er man slægtsforsker eller lokalhistoriker og ønsker at benytte sig af de håndskrevne kilder, må man kunne læse den gotiske håndskrift, som var gængs indtil ca. 1875, og som er anderledes end den trykte gotiske skrift. Kurset retter sig til nybegyndere og let øvede, der har snuset til kirkebøger og folketællinger. Der vil blive læst eksempler fra disse kilder, ligesom lettere eksempler fra skifteprotokoller og andre retskommenter vil blive inddraget. Undervejs vil der blive orienteret om, hvordan man finder frem til kilderne og bruger dem samt hvilke muligheder, internettet giver for at få det maksimale udbytte af materialet.

Kurset er arrangeret i samarbejde mellem Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening, Esbjerg Byhistoriske Arkiv og Sydvestjysk Folkeuniversitet.

Tilmelding ved henvendelse til Sydvestjysk Folkeuniversitet, Syddansk Universitet Esbjerg, Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg. Tlf.: 6550 4103. Man kan også tilmelde sig på fu@fue.sdu.dk.

Pris: 390 kr. - Indbetaling til Sydvestjysk Folkeuniversitet inden kursusstart.

Gotisk skrift og administrationshistorie (fortsættelse)

Mandage kl. 16.30-18.00 på følgende datoer: Den 3., 17. og 24. februar (dvs. minus uge 7 (skolernes vinterferie)), den 3., 10., 17. og 24. marts
Sted: Læsesalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torvegade 47, 6701 Esbjerg
Ved arkivchef, cand.mag. Jørgen Diekmann Rasmussen

At lære gotisk skrift kan være en udfordring, og man er som regel glad, når man mestrer læsningen af indførslerne i kirkebøger og folketællinger. På den anden side kommer man ikke ret langt i hverken slægts- eller lokalhistorie med kun de to kilder, så derfor opstår behovet hurtigt for at komme videre til andre kilder, der er centrale for at få et indblik i vores forfædres liv eller historien i et lokalområde. Derfor dette kursus, der er rettet mod slægtsforskere og/eller lokalhistorikere. Der har taget eller er på vej til at tage »det store spring« over til disse, mere fortællende kilder. Foruden at læse og gennemgå en række udvalgte dokumenter fortællers der også om nogle af de forskellige typer arkiver, teksterne er hentet fra.

Der er tale om et fortsætterkursus, men nye deltagere er velkomne, hvis de er indstillet på at gøre en ekstra indsats.

Kurset er arrangeret i samarbejde mellem Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening, Esbjerg Byhistoriske Arkiv og Sydvestjysk Folkeuniversitet.

Tilmelding ved henvendelse til Sydvestjysk Folkeuniversitet, Syddansk Universitet Esbjerg, Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg. Tlf.: 6550 4103. Man kan også tilmelde sig på fu@fue.sdu.dk.

Pris: 390 kr. - Indbetaling til Sydvestjysk Folkeuniversitet inden kursusstart.

Værksted for lokal- og personalhistorie

Mandage kl. 19.00-21.30 på følgende datoer: Den 3., 17. og 24. februar (dvs. minus uge 7 (skolernes vinterferie)), den 3., 10., 17. og 24. marts
Sted: Læsesalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Ved arkivchef, cand.mag. Jørgen Diekmann Rasmussen

Er du interesseret i lokalhistorie, eller er du i gang med at finde din families rødder, er værksted for lokal- og personalhistorie lige kurset for dig. Mandag aftener fra begyndelsen af februar til udgangen af marts, dog med undtagelse af skolernes vinterferie og en enkelt mandag i marts, mødes aktive lokalhistorikere og slægtsforskere på arkivets læsesal. Deltagerne arbejder med individuelle emner, men holder løbende hinanden underrettet om, hvad der arbejdes med, og hvordan det går.

Kurset er arrangeret i samarbejde mellem Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening, Esbjerg Byhistoriske Arkiv og Sydvestjysk Folkeuniversitet.

Tilmelding ved henvendelse til Sydvestjysk Folkeuniversitet, Syddansk Universitet Esbjerg, Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg. Tlf.: 6550 4103. Man kan også tilmelde sig på fu@fue.sdu.dk.

Pris: 560 kr. - Indbetaling til Sydvestjysk Folkeuniversitet inden kursusstart.

Englands historie

Tirsdage kl. 19.00-21.30 på følgende datoer: Den 11. og 25. februar, den 4., 18. og 25. marts
Sted: Læsesalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Ved arkivchef, cand.mag. Jørgen Diekmann Rasmussen

Efter at have gennemgået Mellemstens historie har historiergruppen ved Esbjerg Byhistoriske Arkiv valgt at fokusere på Englands historie for på et senere tidspunkt at følge op med Frankrigs historie. Som sædvanlig foregår undervisningen i studiekredeform, og der læses fælles grundbøger/grundbøger, som anskaffes i klassesæt til de deltagere, der ikke selv har bogen.

Tilmelding ved henvendelse til Sydvestjysk Folkeuniversitet, Syddansk Universitet Esbjerg, Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg. Tlf.: 6550 4103. Man kan også tilmelde sig på fu@fue.sdu.dk.

Pris: 420 kr. - Indbetaling til Sydvestjysk Folkeuniversitet inden kursusstart.

Ved du, hvem du er? Kom godt i gang med slægtsforskning på internettet

Onsdage kl. 19.00-21.30 på følgende datoer: Den 26. februar, den 5. og 12. marts
Sted: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Ved arkivchef, cand.mag. Jørgen Diekmann Rasmussen

Formålet med dette kursus er at give en hurtig og grundlæggende introduktion til slægtsforskning, først og fremst på Internettet. Derfor forudsættes deltagere at medbringe bærbar computer med mulighed for trådløs netopkobling, idet kurset er en blanding af oplæg og praktiske øvelser, hvor deltagere skal forsøge kræfter med deres egen forskning.

Kurset er arrangeret i samarbejde mellem Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening, Esbjerg Byhistoriske Arkiv og Sydvestjysk Folkeuniversitet. Kaffe/the kan købes.

Tilmelding ved henvendelse til Sydvestjysk Folkeuniversitet, Syddansk Universitet Esbjerg, Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg. Tlf.: 6550 4103. Man kan også tilmelde sig på fu@fue.sdu.dk.

Pris: 220 kr. - Indbetaling til Sydvestjysk Folkeuniversitet inden kursusstart.

FYRAFTENSFOREDRAG

Fyraftenforedragene, der er arrangeret i samarbejde med Sydvestjysk Folkeuniversitet, er temamæssigt uafhængige. De er ledsaget af billeder.

Entre pr. person pr. foredrag: 50 kr., som betales ved døren.

Vesterbyen

Tirsdag, den 4. februar kl. 16.30-ca. 18.00
Sted: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Ved arkivchef, cand.mag. Jørgen Diekmann Rasmussen

Esbjerg hævdes ikke at være kvartersoppdelt i »broer«, som det kendes fra andre byer, men der tales ikke desto mindre om en Østerby og en Vesterby. I eftermiddagens foredrag vil der blive fokuseret på Vesterbyen og fortalt om dens historie. Bl.a. vil der blive fortalt om Tivoli – en af Vesterbyens forsvundne perler.

Esbjerg Havn og by

Tirsdag, den 18. februar kl. 16.30-ca. 18.00
Sted: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Ved arkivchef, cand.mag. Jørgen Diekmann Rasmussen

I dagens foredrag skal vi høre om sammenhængen mellem havnen og byen i Esbjerg i historisk perspektiv. Det begynder med havnen, men snart kommer byen, og så var en fantastisk udvikling sat i gang. Det er historien om dette og den aktuelle status, der er emnet for dagens foredrag. Egentlig historien om, at aiting blev til noget andet og meget mere, end nogen oprindeligt forestillede sig.

AFTENSFOREDRAG

Aftenforedragene, der er arrangeret i samarbejde mellem Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening, Esbjerg Byhistoriske Arkiv og Sydvestjysk Folkeuniversitet, er temamæssigt uafhængige.

Entre pr. person pr. foredrag: 50 kr., som betales ved døren.

Hvad gør man, når kirkebogen mangler?

Onsdag, den 12. februar kl. 19.30-ca. 21.30 (Bemærk venligst ugedagen)
Sted: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Ved arkivleder, cand.mag. Jytte Skaaning, Odense

Mange slægtsforskere oplever deres slægtsforskning stoppe, fordi der ikke er kirkebøger bevaret. I værste fald kan det være før 1812, men typisk er det på et tidspunkt i 1700-tallet.

Aftenens foredragsholder, Jytte Skaaning, har gået SESF flere gange. I aftenens foredrag vil hun fortælle, hvordan hun ved at kombinere flere forskellige kilder kom tilbage til aner i 1600-tallet på sin mødrende side, selv om kirkebøgerne ikke fandtes.

I seng med fjenden – tyskerøsten, der levede op til sit ansvar

Torsdag, den 27. februar kl. 19.30-ca. 21.30
Sted: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Ved forfatteren Leif Hansen, Varde

Leif Hansen er krigsbarn – en følge af et umuligt kærlighedsforhold mellem en tysk soldat og en dansk pige. I foredraget fortæller han om sin mors skæbne – hendes store skam og skyldfølelse, som hun levede med hele livet. Han fortæller også om sin egen barndom med alle fortællelser. Højdepunktet i fortællingen er eftersøgningen af eventuelle slægtninge i Tyskland, der nærmest udviklede sig til en slags sporløs og endte med en overraskende slutning.

SØNDAGSMATINEER

Foredragene, der er ledsaget af billeder, er arrangeret i samarbejde med Sydvestjysk Folkeuniversitet. Foredragene er ledsaget af billeder.

Entre pr. person pr. foredrag: 50 kr., som betales ved døren.

Kongensgade – Esbjergs hoved- og forandringsgade

Søndag, den 2. februar kl. 14.00-ca. 15.45
Sted: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Ved arkivchef, cand.mag. Jørgen Diekmann Rasmussen

Som bekendt står Kongensgade foran endnu en forandring – den eksisterende gågade skal laves om. Det er anledningen til at fokusere på gadens historie og se på nogle af de mange forandringer, den har gået igennem i tidens løb.

Foredraget er ledsaget af billeder.

Om store og små forandringer

Søndag, den 23. februar kl. 14.00-ca. 15.45
Sted: Samlingsalen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Ved arkivchef, cand.mag. Jørgen Diekmann Rasmussen

I 1880'erne talte man så meget om forandringer i samfundet, at historikere og etnologer ligefrem taler om »forandringer som en tilstand«. Såvel forandringernes antal, omfang og hastighed har dog ændret sig kraftigt siden 1880'erne, og mange ting i vores dagligdag, som vi bare tager for givet, har slet ikke så lang historie bag sig, som vi tror. Og så er byens fysiske udtryk ikke engang nævnt. I foredraget skal vi bl.a. se på forsvundne kvarterer i Esbjerg, men også høre om nogle af de mange forretninger og forretningstyper, der er forsvundet i takt med ændringerne i samfundet. For ikke at glemme, hvordan vores adfærd og vaner har ændret sig.

BILLEDAFTENER

Vi har set omkring 4.000 billeder ved arkivets populære billeddaftener, men interessen for at fortsætte er stor. Derfor følger endnu to billeddaftener i forårssæsonen 2014. Det er stadig fotografier, taget af Poul Bølling, der bliver vist, og de vil fortolkes i slutningen af 1950'erne.

Det koster 25 kr. at deltage i billeddaftenerne, og billetsalget begynder tirsdag, den 4. februar kl. 10.00. Hver person kan maks. købe fire billetter.

Billedaften 45
Onsdag, den 19. februar kl. 19.30

Billedaften 46
Onsdag, den 26. marts kl. 19.30

TURE

Aftentur til Landsarkivet i Viborg

Torsdag, den 24. april kl. 16.15

Efterårets aftentur til Landsarkivet i Viborg måtte desværre aflyses på grund af for få tilmeldinger. Det forlod, at det var svært at bestille arkivalier i Daisy, så derfor vil vi tilbyde en eftermiddag med hjælp til arkivaliesøgning og –bestilling.

Selv om flere og flere arkivalier digitaliseres, er det dog fortsat svært at undvære originalmaterialet i Statens Arkiver, og da det efter hverisagen kun kan ses på statslige arkivers læsesale, er det med at benytte sig af den chance, som SESFs Viborg-ture er.

Husk at bestille arkivalier via Daisy senest otte dage før besøget.

Der er afgang fra Museumspladsen kl. 16.15. Billetter til turen sælges fra tirsdag, den 4. februar kl. 10.00. Det er muligt at tilmelde sig indtil otte dage før arrangementets afholdelse. Billetter vil også blive udbudt via arkivets webshop. Pris: 250 kr. for medlemmer af SESF og 300 kr. for ikke-medlemmer. Prisen indgår ikke eventuel fortæring på Rindsholm Kro på vejen hjem (50 kr.).

Aftentur til Skibelund Krat

Torsdag, den 8. maj kl. 18.00

Med tabet af Hertugdømmene i krigen 1864 blev grænsen flyttet til Kongeåen. Tabet skabte behov for nye samlinger- og mindesteder, og Skibelund Krat ved Askov blev et af de populære steder i Ribe Amt. Ludvig Schrøder fra Askov Højskole var en af de flittige talere i Skibelund Krat, men på aftenturen vil lederne af Ribe Byhistoriske Arkiv, Karen Jermin Nielsen, fortælle om parken og de opsatte monumenter. Der afsluttes med kaffebord på Hotel Skibelund Krat.

Detaljeret program med priser m.m. foreligger fra midten af marts, og billetsalget til turen begynder den tirsdag, den 1. april kl. 10.00.

Kulturhistorisk hverdagstur til København

Den planlagte hverdagstur til København i efteråret måtte desværre aflyst p.g.a. mandefald i sidste øjeblik. Turen vil derfor blive gennemført i foråret, men datoen er ikke fastlagt ved redaktionens slutning.

Detaljeret program med priser m.m. foreligger fra midten af marts, og billetsalget til turen begynder den tirsdag, den 1. april kl. 10.00.

SESFs sommerudflugt

Lørdag, den 14. juni 2013

SESFs sommerudflugt 2014 går til Fredericia. Det vil sige, at vi ikke skal køre så langt for at få spændende ting at se.

Detaljeret program med priser m.m. foreligger fra midten af marts, og billetsalget til turen begynder den tirsdag, den 1. april kl. 10.00.

ANDRE ARRANGEMENTER

Hjælp til søgning i databaser på Esbjerg Byhistoriske Arkivs hjemmeside www.eba.esbjergkommune.dk
Ved projektleder Henning Jessen

Onsdag, den 8. januar 2014 kl. 10.00-12.00 eller tirsdag, den 14. januar kl. 13.00-15.00

Medbring egen bærbar computer. Som et forsøg tilbydes nu individuel vejledning i søgning i en række databaser, f.eks. bopgæddatabaser, byråds- og sogneråds forhandlingsprotokoller, Mini-arkibas med flere. Udgangspunktet for vejledningen kan være konkrete søgninger, som volder problemer, eller det kan være en generel vejledning. Der vil maksimalt kunne deltage otte personer pr. gang. Tilmelding til Esbjerg Byhistoriske Arkiv på mail byhistoriskarkiv@esbjergkommune.dk senest mandag, den 6. januar 2014. Det er gratis at deltage.

Bestilling af arkivalier på Daisy

Ved arkivchef Jørgen Diekmann Rasmussen
Onsdag, den 12. marts kl. 14.00-16.00

Sted: Samlingslokalet, Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Ønsker du hjælp til bestilling af arkivalier på Daisy, f.eks. til studieturen den 10. april, afholder SESF et aftenarrangement, hvor foreningens medlemmer kan få råd og vejledning i at bestille arkivalier til besøget. Medbring din egen PC og lav selv bestillingerne på den.

Tilmelding til Esbjerg Byhistoriske Arkiv på mail byhistoriskarkiv@esbjergkommune.dk senest mandag, den 10. marts. Det er gratis at deltage.

Generalforsamling i SESF

Torsdag, den 13. marts 2014 kl. 19.30
Sted: Hotel Britannia, Torvegade 24, 6700 Esbjerg

Bestyrelsen har overvejet sig: Til foreningens højeste myndighed generalforsamlingen, hvor alle skal kunne komme, er der ikke længere plads i arkivets samlingslokale. Derfor forlægger vi mødet til Hotel Britannia, hvor der både er

lokaler og kage-/kagekapacitet til mange mennesker. Efter generalforsamlingen og kaffekage-bordet vil foreningens formand fortælle om oplevelser på rejser i Israel.

Pris: Det er gratis at deltage i generalforsamlingen, men ønsker man at deltage i det efterfølgende kaffebord, skal man købe en kaffebillet til 40 kr. pr. person senest mandag, den 9. marts kl. 12.00.

Byvandring

I sommeren 2014 udbyder Esbjerg Byhistoriske Arkiv følgende offentlige byvandring: Esbjergs første byplan, I udkant af Esbjergs første byplan, Esbjerg under 2. Verdenskrig, Troens gade samt Byens kirkegård og I. C. Møllers Park.

Byvandringerne afholdes:

Torsdag, den 26. juni kl. 19:	Esbjergs første byplan
Tirsdag, den 1. juli kl. 19:	Esbjerg under 2. Verdenskrig
Torsdag, den 3. juli kl. 19:	I udkant af Esbjergs første byplan
Tirsdag, den 8. juli kl. 19:	Troens gade
Torsdag, den 10. juli kl. 19:	Byens kirkegård og I. C. Møllers Park
Tirsdag, den 15. juli kl. 19:	Esbjerg under 2. Verdenskrig
Torsdag, den 24. juli kl. 19:	Byens kirkegård og I. C. Møllers Park
Tirsdag, den 29. juli kl. 19:	Esbjergs første byplan
Torsdag, den 5. august kl. 14:	Esbjerg under 2. Verdenskrig
Onsdag, den 14. august kl. 14:	Byens kirkegård og I. C. Møllers Park

Alle byvandring afgår fra Esbjerg Turistkontor, Skolegade 33. De varer ca. 1½-2 timer. Der kan max. deltage 30 personer i hver byvandring, og det koster 50 kr. pr. person at deltage. Billetter købes i Esbjerg Byhistoriske Arkiv på læsesalen eller i arkivets webshop <http://webshop-arkiv.esbjergkommune.dk>.

RIBE

AFTENFOREDRAG

I anledning af 150-året for krigen 1864 arrangerer Ribe Byhistoriske Arkiv to foredrag i samarbejde med Sydvestjysk Folkeuniversitet.

Skibelund Krat

Tirsdag, den 4. marts 2014 19.30

Ved museumsdirektør Terese Nielsen, Vejen Kunstmuseum
Sted: Seminariehuset i Ribe, Simon Hansens Vej 1-3, Fællessalen

Efter tabet af Sønderjylland anlagdes i 1865 en møde- og festplads i Skibelund Krat ved Vejen – lige nord for Kongeåen. Pladsen er i dag omgivet af en række mindesmærker og monumenter, som afspejler krattets plads som en national og folkelig forpost med udsigt over det tabte land. Flere af værkerne er lavet af kunstneren Niels Hansen Jacobsen, som havde sit atelier i Skibelund Krat. Leder af Vejen Kunstmuseum, Teresa Nielsen, fortæller om Skibelund Krat og Niels Hansen Jacobsen.

Pris: 50 kr. Billetsalg begynder den 4. februar. Billetter købes enten i døren, Ribe Byhistoriske Arkiv (seminariehuset, Simon Hansens Vej 1-3) i arkivets åbningstid tirsdag 12-16 og torsdag 13-17 eller i web-shoppem: <http://webshop-arkiv.esbjergkommune.dk/>

1864 i Ribe

Onsdag, den 2. april 2014 kl. 19:30

Ved arkivar, cand.mag. Karen Jermin Nielsen, Ribe Byhistoriske Arkiv
Sted: Seminariehuset i Ribe, Simon Hansens Vej 1-3, Fællessalen

Ribe lagde ikke jord til store sværdslag i 1864. Ikke desto mindre fik krigen stor indflydelse på den gamle kongerigs administrationsby, idet både flygtninge fra hertugdømmene og fjendtlige tropper gjorde deres indtog i byen. Tag med arkivar Karen Jermin Nielsen på besøg i de små Ribe-stuer anno 1864, hvor de ungarske »spidsbenere« stikker hovedet ind ad de åbne vinduer for at se, om der er plyndringsgods at hente.

Pris: 50 kr. Billetsalg begynder den 6. marts Billetter købes enten i døren, Ribe Byhistoriske Arkiv (seminariehuset, Simon Hansens Vej 1-3) i arkivets åbningstid tirsdag 12-16 og torsdag 13-17 eller i web-shoppem: <http://webshop-arkiv.esbjergkommune.dk/>

Esbjerg Byhistoriske Arkiv Januar - juli 2014

Foto: Torben E. Meyer, Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Mod lysere tider

December har mange ansigter. Månedens kan være lun og regnfuld, men den kan også være kold, snefuld og have dage med solskin fra en klar, blå himmel. Men ligeegyldigt vejret gælder dog, at det er en måned med meget mørke. Det er buldermørkt, når man drager hjemmefra om morgenen, og buldermørkt sidst på eftermiddagen, når man kommer hjem igen. Intet under, at det er så populært at tænde lys netop i den måned.

Et andet lyspunkt er dog også, når forårsprogrammet fra Esbjerg Byhistoriske Arkiv/Ribe Byhistoriske Arkiv dumper ind ad døren, for det signalerer lysere dage. Ikke blot kalendermæssigt, men også noget om tilbud udenfor.

Igen i år har arkiverne et varieret tilbud til brugerne. Der er kurser i bl.a. slægtsforskning – noget som optager rigtig mange mennesker. Der er også kurser i gotisk skriftlæsning, for det er et konkret problem, mange slægtsforskere hurtigt løber ind i, når de sporer deres slægtninge før 1875. Og så er der foredrag om forskellige emner – lokalhistoriske eller slægtshistorie, som nu de passer ind i de øvrige aktiviteter.

Et af arkivets tilbud kan fejre ti-års jubilæum i år, og det er Kend dine kommune-kurserne, som fhv. skolebibliotekar Hanna Fogtmann Iversen dygtigt har stået for de seneste ti år. Der er stor tilslutning til netop dette kursus, og det forventer vi også i den forestående sæson.

1864 vil komme til at præge det danske historiebillede meget til næste år. Vi bidrager med foredrag i Ribe, og SESF afholder en aftenur til Skibelund Krat, som blev et nyt, nationalt samlingspunkt efter afgivelsen af Sønderjylland. Dertil kommer andre udflygtaktiviteter, der er med til at sikre jer et varieret udbud – også i den kommende sæson.

Vi sørger desuden for, I kan komme tidligt i gang. Allerede den 8. januar har vi vores første kursus – om at søge i arkivets mange databaser. Og det er tilmeldt gratis at deltage, men kun med få pladser pr. kursusgang. Ingen grund til betænkning, så skynd jer med at tilmelde jer.

Tak for 2013 – og på gensyn i forårssæsonen 2014.

Jørgen Dieckmann Rasmussen
Arkivchef

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Torvegade 47 – postadresse: Torvegade 74
6700 Esbjerg
Tlf.: 7616 3900
Fax: 7616 3910
www.eba.esbjergkommune.dk
e-mail: byhistoriskarkiv@esbjergkommune.dk
Webshop: <http://webshop-arkiv.esbjergkommune.dk>

Åbningstider: Mandag-onsdag kl. 10-16, torsdag kl. 10-17 og fredag kl. 10-13.30. Der er gratis adgang.

Foredrag, rundvisninger m.m.

Foreninger, grupper m.m. har også mulighed for at besøge arkivet uden for almindelig åbningstid, dog kun efter aftale og mod betaling. Det koster 395 kr. (excl. moms) i timen, og der beregnes for minimum tre timer. Samme regel for betaling gælder, hvis arkivet skal medvirke i arrangementer om aftenen eller i weekends. I weekenden opkræves der endvidere et tillæg på 50%.

Lokale julekort

Esbjerg Byhistoriske Arkiv har genoptrykt en række lokale postkort. Åbne kort koster 5 kr. stykket. Dobbelt kort koster 8 kr. (inkl. kuvert). Kom og se det store udvalg på arkivets læsesal.

Ny bog

Brandorff, Gerda. SF-Ribe. 64 s., ill. Pris indtil 15. marts: 100 kr. Derefter bliver prisen 128 kr.

Specialpris

Ribe Bys historie. Bd. 1-3. Særligt tilbud: Kun 498 kr.

Esbjerg-Kalenderen 2014

Esbjerg-Kalenderen 2014, der bringer »gamle nyheder« fra 1914, 1939, 1964 og 1989, er udkommet og kan købes for 59 kr. Den er i det sædvanlige, store format.

Bøger m.m. kan købes hos boghandleren, i arkivets læsesal eller i arkivets webshop.

Ribe Byhistoriske Arkiv

Seminariehuset, Simon Hansens Vej 1, 6760 Ribe
Tlf. 7616 7660
Fax: 7616 3910
www.rba.esbjergkommune.dk
E-mail: ribebyarkiv@esbjergkommune.dk

Åbningstider: Tirsdag kl. 12-16 og torsdag kl. 13-17

DET SKER

JANUAR

- 8. (onsdag) kl. 10.00: Hjælp til søgning i databaserne på www.esbjergkommune.dk (gratis adgang mod forhåndstilmelding)
- 14. (torsdag) kl. 13.00: Hjælp til søgning i databaserne på www.esbjergkommune.dk (gratis adgang mod forhåndstilmelding)

FEBRUAR

- 2. (søndag) kl. 14.00: Søndagsmatiné – Kongensgade, Esbjergs gå- og forandringsgade
- 3. (mandag) kl. 16.30: 1. kursusgang i Gotisk skrift for begyndere og let øvede
- 3. (mandag) kl. 16.30: 1. kursusgang i Gotisk skrift for fortsættelse
- 3. (mandag) kl. 16.30: Værksted for lokal- og personalhistorie begynder
- 4. (torsdag) kl. 10.00: Billetsalg til aktiviteter i første kvartal samt Landsarkivturen begynder
- 5. (torsdag) kl. 16.30: Fryraftensforedrag om Vesterbyen
- 11. (torsdag) kl. 19.00: Kurset i Englands historie begynder
- 12. (onsdag) kl. 19.30: Foredrag – Hvad gør du, når kirkebogen mangler?
- 18. (torsdag) kl. 16.30: Fryraftensforedrag om Vesterbyen
- 19. (onsdag) kl. 19.30: Billedaften 45
- 20. (torsdag) kl. 9.30: Fortællerrækken Mit Esbjerg begynder
- 23. (søndag) kl. 14.00: Søndagsmatiné – Om store og små forandringer
- 25. (torsdag) kl. 9.00: Kurset, På opdagelse i din kommune Esbjerg, begynder
- 26. (onsdag) kl. 19.00: Kurset – Ved du, hvem du er? Kom godt i gang med slægtsforskning på Internettet – begynder
- 27. (torsdag) kl. 19.30: Foredrag – I seng med fjenden – tyskertøsen, der levede op til sit ansvar

MARTS

- 4. (torsdag) kl. 19.30: Foredrag om Skibelund Krat **RIBE**
- 12. (onsdag) kl. 14.00: Vejledning i bestilling af arkivalier på DAISY (gratis)
- 13. (torsdag) kl. 19.30: Generalforsamling i SESF på Hotel Britannia
- 26. (onsdag) kl. 19.30: Billedaften 46

APRIL

- 1. (torsdag) kl. 10.00: Billetsalg til aktiviteter i 2. kvartal
- 2. (onsdag) kl. 19.30: Foredrag – 1864 i Ribe **RIBE**
- 24. (torsdag) kl. 16.15: Studietur til Landsarkivet for Nørrejylland

MAJ

- 8. (torsdag) kl. 18.00: Aftenur til Skibelund Krat

JUNI

- 14. (lørdag) kl. 8.00: SESFs sommerudflugt til Fredericia
- 26. (torsdag) kl. 19.00: Byvandringssæsonen begynder

Sådan tilmelder du dig

I Esbjerg: Personligt ved henvendelse på Esbjerg Byhistoriske Arkivs læsesal i åbningstiden (ma-on kl. 10-16, to kl. 10-17 og fr kl. 10-13.30) fra tirsdag, den 4. februar, hvor billetsalg til aktiviteter i første kvartal begynder. Man kan ikke tilmelde sig telefonisk. Det er også muligt at købe adgangskort/billetter via arkivets webshop, der findes via <http://webshop-arkiv.esbjergkommune.dk>, og de udbydes først fra kl. 10 den dag, billetsalget begynder. Bemærk i øvrigt, at man maks. kan købe fire billetter pr. person.

I Ribe: Personligt eller telefonisk (7616 7660) ved henvendelse til Ribe Byhistoriske Arkiv, seminariehuset, Simon Hansens Vej 1-3, 6760 Ribe i åbningstiden (ti 13-16 og to 13-17) fra den dato, der er anført i programmet ud for aktiviteten. Billetter i Ribe udbydes også via webshoppen på adressen <http://webshop-arkiv.esbjergkommune.dk>. Endelig kan billetter til arrangementerne også købes i døren.

SESF – Når du ser dette SESF-mærke ud for et arrangement, har medlemmer af Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening fortrinsret. Medlemskab af foreningen koster 50 kr. og tegnes bl.a. ved henvendelse til Esbjerg Byhistoriske Arkiv.

Afbestilling: Har man købt billet til arrangementer, udflygt, studieture og lignende og bliver forhindret i at deltage, kan man få billetten refunderet indtil fire dage før arrangementets afholdelse. Derefter er der ingen mulighed for refusion.

UDGIVELSER FRA ESBJERG BYHISTORISKE ARKIV

Bøger

- »Fra marsken til prærien«. Niels Gørdings erindringer fra Allerup i Vestjylland og Regina i Saskatchewan. Ved Jens Kusk og Jørgen Dieckmann Rasmussen. Esbjerg 1986. 66 s., ill. Hæfte. Kr. 79,-
- Søren Frederiksen. Hjuldampere og havnebro. Om landingsbroen i Hjerping. Esbjerg 1988. 112 s., ill. Indb. Kr. 148,-
- Morten Mortensen. Esbjerg Postkontor 100 år. Esbjerg 1989. 66 s., ill. Indb. Kr. 98,-
- Hartwig H. Rambusch. Esbjerg-Neuengamme og retur. Beretning om min deltagelse i modstandsarbejdet og mit ophold i danske og tyske fængsler og lejre 1943-45. Ved Sigurd Rambusch. Esbjerg 1990. 68 s., ill. Indb. Kr. 98,-
- Gunnar Pedersen. Det gamle Jerne - som Gunnar Pedersen huskede det. Ved Jette Rontini og A. M. Futtrup. Esbjerg 1991. 86 s., ill. Kr. 98,-
- Udsolgt. 2. oplag. Esbjerg 1993. 86 s., ill. Indb. Kr. 98,-
- Dorthe Petersen. Thue og hans tid - skæbner, oplevelser og hverdag under Danmarks besættelse 1940-1945. Esbjerg 1992. 138 s., ill. Indb. Udsolgt. 1. udg. 2. oplag 1992. 138 s., ill. Indb. Udsolgt. 2. udg. 1995. 138 s., ill. Indb. Kr. 148,-
- Den røde by ved Vesterhavet. Arthur Hellstens erindringer (ca. 1900-1960). Ved Søren Federspiel. 1992. 85 s., ill. Indb. Kr. 98,-
- Mig og Esbjerg. En antologi. Redigeret af Per Højholt. Med bidrag af: Bjarne Bladbjerg, Ole Fenger, Jan Fialla, Birgit Louise Frandsen, Daimi Augusta Gentile, Per Højholt, Claus Jensen, Finn Stein Larsen, Karsten Laursen, Flemming Madsen, Henning Mortensen, Finn Nørbygaard, Bent B. Schmidt, Poul Schmidt og Niels Villemoes. 1992. 69 s., ill. Hæfte. Kr. 98,-
- John T. Lauridsen. Klatteur. Et arbejderkvarter i Esbjerg 1890-1990. Esbjerg 1992. 300 s., ill. Indb. Kr. 198,-
- Johs. Bredmose Simonsen. Fiskeriet set fra dæk og kaj. En epoke af Esbjerg-fiskernes historie. Esbjerg 1993. 103 s., ill. Indb. Kr. 98,-
- Else-Marie Poulsen og Niels Wium Olesen. Esbjerg besat og befriet. Esbjerg 1995. 36 s., ill. Hæfte. Kr. 48,-
- Frants Gartsen. »Åh, det var så lidt«. Erindringer fra besættelsestiden og modstandskampen i Esbjerg. Esbjerg 1995. 120 s., ill. Indb. Kr. 148,-
- Alt vel her - breve mellem Esbjerg og København fra krigsårene 1939-1945. Udvalgt og redigeret af Kirsten Bache og Birgitte Herreborg Thomsen. Esbjerg 1995. 125 s., ill. Indb. Kr. 148,-
- Hilsen fra Esbjerg. Esbjerg postkort 1897-1975 med tekst af Finn Jessen. Esbjerg 1995. 223 s., ill. Indb. Kr. 248,-
- Anne Dorthe Rankenberg Hansen og Anders Peter Bruun. H. C. Ørstedsgade. Esbjerg 1995. 36 s., ill. Hæfte. Kr. 68,-
- Ingvar Schønemann. Min krig. En legende om barndom, besættelse og befrielse. Esbjerg 1995. 191 s., ill. Indb. Kr. 178,-
- John T. Lauridsen. Oscar Bruun - læge i pionertidens Esbjerg. Esbjerg 1996. 163 s., ill. Indb. Kr. 178,-
- Inger Marie Jørgensen. Esbjerg - herfra min verden går. Esbjerg 1996. 120 s., ill. Indb. Kr. 148,-
- Else Marie Poulsen og Jørgen Dieckmann Rasmussen. - vand skal der til. Esbjerg Vandforsyning 1896-1996. Esbjerg 1996. 142 s., ill. Indb. Kr. 148,-
- Per Günther. Musik i Esbjerg gennem 128 år. Esbjerg 1997. 544 s., ill. Indb. Kr. 378,-
- Werner Adolphsen. En by og dens skole. Folkeskolen i Esbjerg 1868-1994. Esbjerg 1997. 215 s., ill. Indb. Kr. 178,-
- Johs. Bredmose Simonsen. Fiskerne og byen. Fiskeriet fra Esbjerg indtil 1940. Esbjerg 1997. 275 s., ill. Indb. Kr. 278,-
- Helga Dragsted. Med sygeplejerske rundt i verden. Esbjerg 1998. 143 s., ill. Indb. Kr. 178,-
- Søren Bertelsen. Min Esbjerg-tid. Esbjerg 1998. 75 s., ill. Hæfte. 118,-
- Torben Jensen. Glansbilleder fra et havregrynskvarter. Indtryk fra 1960'erne på Den gamle Dyskueplads. 1998. 96 s., ill. Indb. Kr. 168,-
- Svend Høgsbro. By og udvikling. Esbjerg 1970-1995. Esbjerg 2001. 213 s., ill. Indb. Kr. 148,-
- Jørgen Dieckmann Rasmussen. Esbjerg i 1950'erne. Esbjerg 2001. 144 s., ill. Indb. Kr. 178,-
- Johs. Bredmose Simonsen. Havn og skibe. Esbjerg 1868-2000. Esbjerg 2001. 264 s., ill. Indb. Kr. 278,-
- Mit liv i år 2000 ... tanker ved et årtusindskifte. Redigeret af Richard Bøllund. Esbjerg 2002. 136 s., ill. Indb. Kr. 168,-
- Historier fra Ribe Amt. Redigeret af Richard Bøllund og Jørgen Dieckmann Rasmussen. Esbjerg 2004. 144 s., ill. Indb. Kr. 178,-
- Verner Bruhn. Idræt i Esbjerg. Esbjerg 2005. 166 s., ill. Indb. Kr. 198,-
- De kom og de blev. Indvandrere i Ribe Amt 1850-2005. Esbjerg 2005. 160 s., ill. Indb. Kr. 198,-
- Aja Høy-Nielsen. Emil Cold 1865-1953 - læge i Esbjerg. Lægen og mennesket, tiden og stedet. Esbjerg 2005. 200 s., ill. Indb. Kr. 198,-
- Verner Bruhn. Det grundtvigske i Esbjerg. Grundtvigshustonden 25 år. Esbjerg 2006. 112 s., ill. Indb. Kr. 128,-
- Brockhoff, Lars Hyltdahl. Elektrikernes Esbjerg. 100 år med Dansk El-forbund i Esbjerg. Esbjerg 2007. 89 s., ill. Indb. Kr. 98,-
- Lars Hyltdahl Brockhoff. Esbjergs industri - set indefra. Esbjerg 2007. 68 s., ill. Hæfte. Kr. 98,-
- Ellen Brun Strand. Hansen, Hedelund. Historien om en gård og landmand med ideer. Esbjerg 2008. 119 s., ill. Indb. Kr. 148,-
- Jørgen Broch. En håndværkerfamilie i Esbjerg. Familien Broch - Fra Middelfart over Bogense og Kolding til Esbjerg. Esbjerg 2008. 200 s., ill. Indb. Kr. 198,-
- Thyge Kristensen. Handling gi'r forvandling - Blandt faglige og politiske aktivister i Esbjerg i 1970'erne og 1980'erne. Esbjerg 2009. 179 s. Indb. Kr. 198,-
- Johs Bredmose-Simonsen. Ud i den store verden. Passagersejlsden fra Esbjerg 1875-2009. Esbjerg 2009. 88 s., ill. Indb. Kr. 98,-
- Torben E. Meyer. Ribe 2010. 103 s., ill. Indb. Kr. 98-
- Ribe Bys historie Bd. 1-3. Redigeret af Søren Bitsch Christensen. Ribe 2010. Pris som sæt: 498 kr. Bindene enkeltvis: 399 kr.
- Karsten Eskildsen. Ribes Øjeblikke. Ribe 2010. 167 s., ill. Indb. Kr. 168,-
- Aja Høy-Nielsen. Tuberkulosen som folkesygdom. Indsats og omkostninger 1900-1962. Esbjerg 2012. 254 s., ill. Indb. Kr. 275,-
- Lars Hyltdahl Brockhoff. Radio Victor. Esbjerg 2012. 94 s., ill. Indb. 128 kr.
- Laurits Schmidt Christensen. Købmand i Bryndum. Esbjerg 2012. 80 s., ill. Indb. 128 kr.
- Gerda Brandorff; SF i Ribe. Et ungt parti i Nordens ældste by. 64 s., ill. Indb. 100 kr. (inden 1. marts 2014)

Bøger i kommission

- Finn Andersen. Rask det gik - med kooperationen som makker. Esbjerg 2008. 255 s., ill. Indb. Kr. 165,-
- Marco Brodde. På kanten af Vadehavet - Danske kunstnere fra Natur og Miljø besøgte Esbjerg kommune. 96 s., rigt ill. i farver. Esbjerg 2009. Indb. Kr. 125,-
- Hans Christensen. IAT - Præcision siden 1931. Fra transportforening til moderne full-servide transportkoncern. Esbjerg 2010. 275 s., ill. Indb. Kr. 300,-
- Jens Bjerregaard. Gymnasiet i centrum - fra gamle mod nye tider. Esbjerg 2010. 124 s., ill. Hæfte. Kr. 150,-
- Annelene Vestergaard. Eventyret i virkeligheden. Esbjerg Børne- og Ungdomsteaters sommerstykker gennem 25 år. Esbjerg 2005. 140 s., ill. Indb. 98 kr.
- Willy Johannsen, Carsten Gadgaard og Malte Frimann Runz. Nationalpark Vadehavet og byerne omkring marsklandet. 168 s., ill. Hft. Kr. 149,95

Kalender

- Esbjerg-kalender 2014. Kr. 59,-

Lydbøger

- Dorthe Petersen. Thue og hans tid. Indlæst af Anette Faaborg. (3 bånd) 1995. Kr. 498,-

DVD

- En besættelse. Erindringer fra Esbjerg 1940-1945. Tilrettelagt af Jens Chr. Top. Esbjerg 1995. (Varighed 79 minutter). Kr. 178,-
- Jul i Esbjerg. Kr. 125,-

DVD

- Den sydvestjyske Venstrepresses 90 år - 1917-2007. Dobbelt DVD. Kr. 50,-

Ribe Byhistoriske Arkiv Januar - juli 2014

Foto: Torben E. Meyer, Esbjerg Byhistoriske Arkiv